

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 15. kalendářní týden, 10. – 16. 4. 2022

ECDC, COMMUNICABLE DISEASE THREATS REPORT, Week 15, 10–16 April 2022

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-10-16-april-2022-week-15>

Covid-19 vyvolaný SARS-CoV-2 – mezinárodní situace (svět) – 2019-2022

Týdenní aktualizace údajů týkajících se Covid-19 není do Zprávy o hrozbách přenosných nemocí (CDTR) z tohoto týdne zahrnuta, protože tato zpráva vychází dříve z důvodu velikonočních svátků. Informace však budou zpřístupněny na webových stránkách ECDC ve středu/čtvrtek, včetně datových sad (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/data-national-14-day-notification-rate-covid-19>), týdenního souhrnu (<https://www.ecdc.europa.eu/en/geographical-distribution-2019-ncov-cases>), situačního panelu (<https://qap.ecdc.europa.eu/public/extensions/COVID-19/COVID-19.html#global-overview-tab>) a přehledu jednotlivých zemí (https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/#weekly_surveillance_summary).

Zdravotní hrozby v EU

Spalničky – mezinárodní situace (svět) – monitorování epidemií v Evropě

Epidemiologický souhrn

Od předchozí aktualizace k 11. březnu 2022 bylo hlášeno 9 nových případů spalniček ze tří zemí EU/EHP: z Německa (5), Irska (1) a Polska (3).

V roce 2022 zatím nebylo hlášeno v EU/EHP žádné úmrtí na spalničky.

Aktualizované údaje mimo EU/EHP jsou k dispozici pro Ukrajinu, Konžskou republiku, Regionální úřad WHO pro Evropu (EURO), Regionální úřad WHO pro Afriku (WHO AFRO), Panamerickou zdravotnickou organizaci WHO (PAHO), Regionální úřad WHO pro Jihovýchodní Asii (SEARO) a regionální kancelář WHO pro západní Pacifik (WPRO). Regionální úřad WHO pro východní Středomoří (EMRO) žádné údaje neaktualizoval.

Zřeknutí se odpovědnosti: měsíční zpráva o spalničkách publikovaná v CDTR poskytuje nejnovější údaje o případech a epidemiích z veřejně dostupných zdrojů státních orgánů veřejného zdraví nebo médií. Tato zpráva je doplňkem ECDC zpráv o výskytu spalniček a zarděnek na podkladě údajů, které 29 zemí EU/EHP poskytuje do evropského systému surveillance The European Surveillance System (TESSy), tyto zprávy jsou vydávány jednou měsíčně. Údaje uvedené ve dvou měsíčních přehledech se mohou lišit.

Epidemiologický souhrn pro země EU/EHP aktualizovaný od posledního měsíce:

Německo hlásilo od 1. do 14. týdne (tj. k 10. 4.) 2022 celkem 27 potvrzených a suspektních případů spalniček, od 9. týdne (končícího 6. března) došlo k nárůstu o 5 případů.

Irsko hlásilo 2 případy onemocnění ke 2. 4. 2022.

Polsko hlásilo 6 případů v období leden – březen 2022.

Aktuální epidemiologický souhrn pro země mimo EU/EHP

Celosvětový předběžný měsíční přehled výskytu spalniček a zarděnek podle měsíce a země je k dispozici na webových stránkách WHO (<https://www.who.int/teams/immunization-vaccines-and-biologicals/immunization-analysis-and-insights/surveillance/monitoring/provisional-monthly-measles-and-rubella-data>)

Ukrajina hlásila 2 případy spalniček – podle dat dostupných k 12. 4. 2022 byl v lednu hlášen 1 případ a v únoru také 1 případ.

Podle regionálního úřadu WHO pro Evropu byly hlášeny v lednu a únoru (data k 12. 4.) 2022 sporadické výskyty spalniček mimo země EU/EEA: Bosna a Hercegovina (1), Gruzie (2), Rusko (4), Tadžikistán (60), Turecko (2), Ukrajina (2), Spojené království (1).

Podle regionálního úřadu WHO pro Afriku byly hlášeny případy a epidemie spalniček k 3. 4. 2022 (14. týden) z těchto zemí: Kamerun, Čad, Kongo, Demokratická Republika Kongo (DRC), Etiopie, Guinea, Libérie, Mali, Mozambik, Nigérie, Sierra Leone, Jižní Súdán, Togo. Poslední týdenní bulletin s aktuálními informacemi je dostupný on-line na: <https://www.afro.who.int/health-topics/disease-outbreaks/outbreaks-and-other-emergencies-updates>

Podle informací z různých médií byla vyhlášena epidemie spalniček v Kongu. K 8. 4. 2022 bylo hlášeno více jak 3 400 případů onemocnění, včetně 78 úmrtí. Podle týdenních zpráv WHO Afro bylo od poslední čtvrtiny roku 2021 k 20. březnu 2022 hlášeno 4 610 případů včetně 123 úmrtí (CFR 2,7%), postiženo je 15 zdravotních okresů.

Podle zprávy PAHO (Vol. 28, No. 13) bylo 3. 4. 2022 hlášeno 17 případů spalniček ze čtyř zemí: Brazílie (13), USA (2), Argentiny (1) a Kanady (1).

Podle zprávy WPRO (Vol.16, Issue 3) bylo k 20. 3. 2022 hlášeno celkem 115 případů, včetně deseti úmrtí (CRF 8,7 %) Případy byly hlášeny ze tří zemí: Čína (75), Malajsie (28) a Filipíny (12).

Podle SAERO bylo hlášeno od ledna do března 2022 celkem 2 310 případů spalniček ze šesti zemí: Bangladéš (35), Indonésie (423), Indie (1 777), Myanmar (2), Nepál (62), Thajsko (6), Východní Timor (5). Aktualizace byla provedena na podkladě informací dostupných na: <https://www.who.int/teams/immunization-vaccines-and-biologicals/immunization-analysis-and-insights/surveillance/monitoring/provisional-monthly-measles-and-rubella-data>

ECDC odhad rizik

Výrazný pokles případů onemocnění spalničkami hlášený zeměmi EU/EHP od března 2020 a pokračující v roce 2021 je v kontrastu s typickým sezónním výskytem spalniček, který vrcholí v mírném klimatickém pásmu na jaře. Podobný pokles byl ve stejném období pozorován i v jiných zemích světa. Pokles počtu případů by mohl být vysvětlen podhlášeností, nedostatečnou diagnostikou nebo skutečným poklesem v důsledku přímých nebo nepřímých účinků pandemických opatření proti Covid-19. Uvolnění protikovidových opatření by v EU/EHP mohly vést k propuknutí spalniček. Z toho důvodu by měla být posílena surveillance spalniček a zvýšeno úsilí k dosažení dostatečné proočkovanosti populace proti spalničkám.

Akce

ECDC monitoruje výskyt spalniček prostřednictvím aktivit „epidemic intelligence“, které doplňují měsíční zprávy TESSy. ECDC zveřejnilo hodnocení rizik „Komu hrozí spalničky v EU/EHP?“ 28. května 2019, dostupné on-line na:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/risk-assessment-measles-eu-eea-2019>

Příjezd osob vysídlených z Ukrajiny do EU v důsledku ruské agrese na Ukrajině - mezinárodní situace – 2022

Epidemiologický souhrn

Po ruské invazi na Ukrajinu 24. února 2022 byl na Ukrajině vyhlášen válečný stav. V důsledku nedostatku potravin, vody a elektrické energie, zničení kanalizace, omezení dopravy, obtížné dostupnosti zdravotní péče a celkovému nedostatku bezpečnosti prchájí z Ukrajiny velké počty lidí. Většinu tvoří ženy, děti a senioři. Hledají dočasné útočiště v sousedních zemích a v současnosti se uvádí, že jsou většinou rozptýleni v komunitě.

Podle údajů OSN počet uprchlíků z Ukrajiny dosáhl 4 615 330 osob v období od 24. 2. do 11. 4. 2022.

7. dubna 2022 byl podle informací z médií (dostupné on-line: <https://suspilne.media/225848-na-ternopilsini-zafiksuvali-vipadok-difterii-so-vidomo/>) zachycen suspektní případ diftérie ve městě Ternopil.

ECDC odhad rizik

Přesídlení velkého počtu lidí do sousedních zemí, bez ohledu na typ ubytování a přístup ke zdravotní péči znamená, že mohou být vystaveni většímu riziku komplikací v rámci akutních nebo chronických zdravotních obtíží. Přehlněnost ubytovacích zařízení by mohla podporovat rozšíření infekčních chorob, zejména respiračních. Patří sem chřipka a covid-19, které v současné době kolují v některé z přijímacích zemí, popř. tuberkulóza (TB). Detekce případů chřipky, covid-19 nebo TBC mezi vysídlenou populací není neočekávaná. Na Ukrajině není optimální proočkovanost proti různým nemocem, včetně covid-19. Očkování proti poliomyelitidě a spalničkám by měla být považována za prioritu zejména v dětské populaci, stejně jako DTP (DTaPIPv kombinovaná vakcína pro děti, s Hib-komponentou pouze pro děti <6 let; Td pro dospělé). Očkování proti covid-19 by mělo být primárně nabídnuto starším

lidem a dalším rizikovým skupinám. Orgány ochrany veřejného zdraví by měly zvýšit informovanost mezi poskytovateli zdravotní péče s cílem odhalit prioritní infekční nemoci, které by se mohly mezi vysídlenými osobami z Ukrajiny vyskytovat. V posledních týdnech se počet vysídlených osob vstupujících z Ukrajiny do zemí EU/EHP stabilizoval. Situace je ale dynamická a současné trendy se mohou během následujících týdnů dále měnit. Očekávány jsou sekundární přesuny jednou vysídlené populace ze sousedních zemí Ukrajiny do ostatních zemí EU/EHP.

Akce

ECDC úzce spolupracuje se zeměmi, které přijímají vysídlené osoby z Ukrajiny, s Evropskou komisí, ostatními členskými státy, WHO a dalšími mezinárodními partnery. ECDC bude situaci nadále pečlivě sledovat prostřednictvím epidemiologických aktivit, budou probíhat pravidelná jednání s orgány veřejného zdraví zainteresovaných zemí a terénní aktivity. ECDC zveřejnilo následující dokumenty, které poskytují pokyny zdravotnickým pracovníkům a pracovníkům v první linii:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/operational-public-health-considerations-prevention-and-control-infectious>

Testing for tuberculosis infection and screening for tuberculosis disease among refugees arriving in EU from Ukraine (dostupné on-line na:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/search?s=Testing+for+tuberculosis>)

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/information-guide-individual-health-assessment-refugees-fleeing-war-ukraine>

Kromě toho ECDC otevřelo položku v EpiPulse a vyzývá členské státy, aby hlásily události související s veřejným zdravím do EpiPulse a sdílely dokumenty relevantní pro reakci, které by mohly být zajímavé pro ostatní členské státy.

Nová hrozba!

Nárůst onemocnění hepatitidou neznámé etiologie u dětí – Spojené království – 2022

Epidemiologický souhrn

5. dubna 2022 byl ve Spojeném království hlášen nárůst počtu onemocnění akutní hepatitidou neznámé etiologie u dětí mladších 10 let. Nárůst byl zaznamenán od února 2022. Zatím bylo ve Spojeném království vyšetřeno 74 případů. Většina nemocných je ve věkové skupině 2-5 let. Potvrzených případů je 49 v Anglii, 13 ve Skotsku, ostatní ve Walesu a Severním Irsku. Zatím nebyl zjištěn žádný geografický klastr.

Klinicky onemocnění probíhá pod obrazem akutní hepatitidy, se zvýšenými jaterními transaminázami (> 500 IU/L, tj. 8,5 μ kat/l), v některých případech je přítomen ikterus nebo zvracení a bolesti břicha v předchozích týdnech. Laboratorním vyšetřením byly u všech nemocných vyloučeny virové hepatitidy A, B, C, D a E. Podle UKHSA ((UK Health Security Agency)) je jednou z možných příčin onemocnění adenovirus

(<https://www.gov.uk/government/news/increase-in-hepatitis-liver-inflammation-cases-in-children-under-investigation>). Vyšetřovány jsou i jiné možné příčiny, včetně koronaviru.

UKHSA vyloučila vztah onemocnění k podání vakcíny proti covidu, protože žádné z nemocných dětí nebylo proti covidu očkováno.

U některých dětí došlo k progresi onemocnění do jaterního selhání a musely být předány do péče specializovaných pracovišť.

Některé děti podstoupily transplantaci jater.

ECDC odhad rizik

Počet dětí, které onemocněly akutní hepatitidou, je vyšší, než je v Spojeném království běžné. Aktuálně není příčina onemocnění u těchto dětí známa. Přestože adenovirus může vyvolat postižení jater, je to velmi vzácná komplikace. Nejúčinnější prevencí přenosu adenovirů u malých dětí je dodržování správné respirační hygieny a mytí rukou. Ke zjištění dalších možných případů onemocnění jsou přijímána opatření ke zvýšení informovanosti o onemocnění mezi zdravotníky a rodiči.

UKHSA zveřejnila pokyny pro lékaře s doporučením vyšetření, které lze nalézt po rozkliknutí odkazu v původním textu ECDC.

Akce

ECDC spolupracuje s UKHSA, WHO, Evropskou asociací pro studium jater (European Association for the Study of the Liver) a Evropskou společností pro dětské infekční nemoci (European Society for Paediatric Infectious Diseases) v rámci probíhajícího šetření onemocnění. ECDC publikovalo své stanovisko na svých stránkách a tato položka byla otevřena i v EpiPulse, aby byly informovány členské státy a byla usnadněna komunikace mezi nimi. Členské státy jsou vyzývány k hlášení jakýchkoliv suspektních případů do EpiPulse. ECDC pokračuje v monitorování této události prostřednictvím svých epidemiologických aktivit.